

De Wzd is van toepassing op mensen die zorg ontvangen op basis van een PG- of VG-indicatie, en betreft de totale zorg (bejegening, verzorging, verpleging, behandeling, begeleiding, bescherming, beveiliging), ongeacht waar deze geboden wordt; thuis, in een woonzorgcentrum, dagbesteding of ziekenhuis. De kern van deze nieuwe wet is het volgende:

Nee, tenzij...

Zorg wordt alleen gegeven als de cliënt - of bij wilsonbekwaamheid diens vertegenwoordiger - ermee instemt en de cliënt zich er op het moment van uitvoering niet tegen verzet. Hiervan kan worden afgeweken als dat nodig is om *een ernstig nadeel* te bestrijden en *er daarvoor geen andere oplossing is*. Dan wordt gesproken over '*onvrijwillige zorg*'.

Bij cliënten die terzake wilsonbekwaam zijn wordt met onvrijwillige zorg gelijkgesteld: psychofarmaca buiten de geldende richtlijnen en fysieke vrijheidsbeperking.

Zorgvuldigheidseisen

Om te bepalen of onvrijwillige zorg onvermijdelijk, noodzakelijk en passend is, moet er aan zorgvuldigheidseisen worden voldaan:

- Inhoudelijk: dat er een methodische probleemanalyse wordt gedaan, dat er altijd naar oplossingen wordt gezocht die voor de cliënt de minste nadelen hebben en dat er waar mogelijk aan afbouw van onvrijwillige zorg wordt gewerkt.
- Procedureel: dat onvrijwillige zorg na bepaalde termijnen wordt geëvalueerd, en dat de eerste twee keer daarbij advies gevraagd wordt aan deskundigen die niet bij de dagelijkse zorg voor de cliënt betrokken zijn. Cliënten en hun vertegenwoordigers kunnen in het proces steun krijgen van een cliëntenvertrouwenspersoon. Een Wzd-functionaris houdt toezicht op beleid en praktijk rond onvrijwillige zorg.

Voor het bepalen van de wilsonbekwaamheid en de rol van de wettelijk vertegenwoordiger bevat artikel 2 en 3 van de Wzd aparte zorgvuldigheidseisen.

Psychofarmaca: hiervoor is m.n. de 'Richtlijn Probleemgedrag bij dementie' van de beroepsorganisaties in de ouderenzorg van belang.

Thuiszorg

Onvrijwillige zorg thuis en in woonzorgcentra die volgens een thuiszorgmodel werken vraagt samenwerking tussen huisartsen en zorginstellingen. De Wzd stelt hier tevens extra zorgvuldigheidseisen.

Ziekenhuizen

Voor ziekenhuispatiënten die zorg ontvangen op basis van een PG-indicatie, is het bestaande zorgplan leidend. Als onvrijwillige zorg dreigt, dient het ziekenhuis te overleggen met de zorginstelling e/of huisarts.

Wet zorg en dwang op een rij

IDé zet alle hoofdpunten en de stand van zaken m.b.t. de nieuwe wet op een rij, met hyperlinks naar de bijbehorende stukken.

[Zie onze speciale pagina Wet zorg en dwang](#)